

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
Gornjodravska obala 81 / 31 000 OSIJEK / Croatia
Tel/fax: +385-31-284-320 , +385-31-284-321 , +385-31-284-323 / E-mail: lsc@os.htnet.hr

PROGRAM:
Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi –
Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

KONFERENCIJA

Provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2006.god.

Zagreb, 18.prosinac 2006.god.

I Z V J E Š T A J

Uvod

Konferencija na temu "Provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2006.god." održana je 18.prosinca 2006.god. u Zagrebu. Organizator konferencije, u ime Koalicije za promociju i zaštitu ljudskih prava, bio je Centar za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć – Vukovar. Konferencija je organizirana u okviru dvogodišnjeg programa "Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi".

Sudionici konferencije, njih više od 70, bili su predstavnici Ministarstva pravosuđa, Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, Središnjeg državnog ureda za upravu, Savjeta za nacionalne manjine, zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom Saboru, vijeća i udruga nacionalnih manjina, lokalnih i područnih samouprava, Misije OEES u Republici Hrvatskoj, te nevladinih organizacija.

Cilj konferencije bio je razmotriti napredak koji je tijekom prethodnih godinu dana ostvaren stvaranjem zakonodavno-političkih pretpostavki i poduzimanjem praktičnih mjera u cilju pune provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Konferencija je, nadalje, bila usmjerena na sagledavanje preostalih nedostataka u provedbi Ustavnog zakona, te davanje doprinosa naporima za njihovo prevazilaženje u budućnosti.

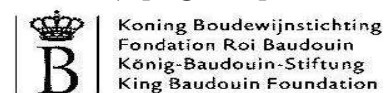
Polazišne osnove za raspravu i sagledavanje trenutnog stanja u ostvarivanju političkih prava nacionalnih manjina, prava na zastupljenost nacionalnih manjina u državnoj upravi i pravosuđu, te ostvarivanju kulturnih i jezičnih prava nacionalnih manjina bili su zaključci i preporuke konferencije "Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, tri godine poslije (2002.-2005.godine)", koju je, sredinom listopada 2005.god., organizirala Misija Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Republici Hrvatskoj.

Pozdravne riječi i uvodne napomene

Otvarajući konferenciju, sudionike je ispred Koalicije za promociju i zaštitu ljudskih prava pozdravio g. Ljubomir Mikić, predsjednik Centra za mir, pravne savjete i psihosocijalnu pomoć – Vukovar. Sudionicima su predstavljani dnevni red i ciljevi konferencije. Napomenuto je i da konferencija predstavlja

1

Provođenje programa podržava

Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
König-Baudouin-Stiftung
King Baudouin Foundation

PROGRAM:
Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi –
Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

dogadjaj koji se nadovezuje na tematske diskusije organizirane u okviru projekta "Prava manjina u praksi" u 2005. i 2006.god.¹

Sudionike je potom pozdravio i obratio im se ambasador Robert W. Becker, zamjenik šefa misije OEES u Republici Hrvatskoj. Ambasador Becker je naglasio da misija OEES pruža potporu naporima za ostvarivanje pune provedbe Ustavnog zakona u praksi. Pretpostavke za ostvarivanje ovog cilja predstavljaju poznavanje zakona, ali i poduzimanje mjera za njegovu provedbu. Misija OEES-a bila je krajem 2006.god. (su)organizator dvije javne rasprave o temama od značaja za ostvarivanje prava pripadnika nacionalnih manjina i provedbu Ustavnog zakona. Prva rasprava, organizirana 27.studenog, bila je usmjerena na razmatranje situacije po pitanju provedbe članka 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u dijelu koji se odnosi na prijam u službu pripadnika nacionalnih manjina u upravna tijela jedinica lokalne i područne samouprave. Druga je rasprava bila posvećena razmatranju potrebe za uspostavljanjem točnih, sveobuhvatnih i centraliziranih popisa birača.

Tematska izlaganja i rasprava

Radni dio konferencije bio je podijeljen u tri tematske cjeline:

1. Sudjelovanje manjina u javnom životu i upravljanju poslovima od njihovog interesa,
2. Zastupljenost nacionalnih manjina u državnoj upravi i pravosuđu,
3. Kulturna i jezična prava nacionalnih manjina.

Tema 1. Sudjelovanje manjina u javnom životu i upravljanju poslovima od njihovog interesa

Prva tematska cjelina bila je posvećena pitanjima rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina², Savjeta za nacionalne manjine³, te koordinacija nacionalnih manjina. Uvodna izlaganja održali su g.Zoran Stanković, potpredsjednik Savjeta za nacionalne manjine, i g.David D.Orlović, predsjednik Koordinacije nacionalnih manjina grada Zagreba.

---

¹ U razdoblju studeni 2005. – listopad 2006.god. Koalicija za promociju i zaštitu ljudskih prava organizirala je pet okruglih stolova na teme: "Sudjelovanje pripadnika nacionalnih manjina u političkom životu i javnim poslovima u Republici Hrvatskoj s naglaskom na problematiku prikupljanja podataka o etničkoj / manjinskoj pripadnosti"; "Ostvarivanje prava na obrazovanje pripadnika nacionalnih manjina u istočnoj Hrvatskoj"; "Problematika etnički motiviranih incidenata u Republici Hrvatskoj u 2005. godini"; "Izazovi trajnom rješavanju izbjegličke problematike u Republici Hrvatskoj – Provedba Sarajevske ministarske deklaracije o regionalnom povratku izbjeglica"; "Ostvarivanje prava na službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, i programi za manjine na Hrvatskoj radio-televiziji".

² Članak 23. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina: "S ciljem unaprjeđivanja, očuvanja i zaštite položaja nacionalnih manjina u društvu pripadnici nacionalnih manjina biraju, na način i pod uvjetima propisanim ovim Ustavnim zakonom, svoje predstavnike radi sudjelovanja u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i [pojedinačnih] predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave".

³ Članak 35. stavak 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina: "Osniva se Savjet za nacionalne manjine, radi sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, a osobito radi razmatranja i predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava i sloboda pripadnika nacionalnim manjina..."

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA

Gornjodravaska obala 81 / 31 000 OSIJEK / Croatia
Tel/fax: +385-31-284-320 , +385-31-284-321 , +385-31-284-323 / E-mail: lsc@os.htnet.hr

PROGRAM:

Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi – Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

U svom se izlaganju g.Stanković osvrnuo na procese izgradnje institucija vijeća nacionalnih manjina i Savjeta za nacionalne manjine. Određene nepoznanice iz prethodnog razdoblja u odnosu na ove nove institucije nacionalnih manjina u većoj su mjeri prevaziđene, te se situacija može ocijeniti sve boljom. Potrebno je, međutim, ulagati dalje napore za uvođenje ljudi u sustav, bolje poznavanje pravnog okvira i osiguranje logističke potpore za djelovanje vijeća.

Rad Savjeta za nacionalne manjine može se ocijeniti zadovoljavajućim, ali je neophodno jačanje njegovih ljudskih i tehničkih resursa te infrastrukture u cjelini. U stručnim službama Savjeta profesionalno su zaposlene samo dvije osobe. Savjet se među pripadnicima manjina uglavnom percipira kao institucija nadležna za raspodjelu finacijskih sredstava osiguranih iz državnog proračuna za provedbu aktivnosti manjinskih udruga, što je do sada i bila jedna od osnovnih funkcija Savjeta. Za programe manjinskih udruga u 2007.god. raspoloživa finacijska sredstva povećana su za 45% u odnosu na vrijeme kada je Savjet započinjao sa radom.

U organizaciji Savjeta održano je i nekoliko edukativnih skupova za vijeća i predstavnike nacionalnih manjina te predstavnike lokalnih i područnih vlasti. Na jednom od seminara održanom početkom 2006.god. identificirani su prioriteti i mjere za poboljšanje rada vijeća nacionalnih manjina.

Vijećima nacionalnih manjina koja su se obratila Savjetu pružana je potpora. Češkoj zajednici u gradu Daruvaru pružena je potpora za podizanje Ustavne tužbe zbog nepriznavanja stečenih jezičnih prava i neusklađivanja gradskog statuta po tom pitanju; srpskoj manjini Savjet je dao suglasnost za uporabu znamenja i simbola srpske manjine; romskoj je manjini u gradu Čakovcu pružena pomoć za izgradnju lokalne infrastrukture.

Prisutnost Savjeta u lokalnim zajednicama, međutim, još je uvijek nedovoljna. U budućnosti Savjet planira nastaviti provedbu edukacijskih programa, uspostaviti bolju komunikaciju s vijećima te im pružati potporu, između ostalog, i u artikuliranju njihovih specifičnih potreba.

Govoreći o procesu pozicioniranja i djelovanja vijeća nacionalnih manjina, g.Orlović je izjavio da se nalazimo na "kraju početka". Puno je postignuto, ali puno toga je i preostalo za postići. Nužno je osigurati pravne, finacijske i logističke pretpostavke za rad svih vijeća nacionalnih manjina. Statute i akte jedinica lokalne i regionalne samouprave nužno je uskladiti s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Službeni podaci o broju jedinica samouprave koje (ni)su uskladile lokalne statute s Ustavnim zakonom nisu dostupni. Nadalje, za uspješan rad vijeća nacionalnih manjina potrebno je osigurati njihovo uključivanje u procese donošenja odluka, pristup radnim tijelima jedinica samouprave, ali i zastupljenost pripadnika manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih samouprava sukladno Ustavnom zakonu. Većina vijeća nema stabilno i stalno financiranje te osnovne logističke pretpostavke za obavljanje osnovnih djelatnosti. Jedan od problema vezanih za pojedinačne predstavnike nacionalnih manjina odnosi se na nepostojanje upisnika o registriranju ove pojedinačne institucije. Istaknut je i pozitivan primjer odnosa lokalnih vlasti prema vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina u gradu Zagrebu. U Zagrebu je uspostavljen učinkovit mehanizam raspodjele sredstava iz gradskog proračuna namjenjenih radu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina na razini grada međusobno surađuju i podržavaju se, a među njima ne postoji negativna konkurencija.

G.Orlović je iskazao nezadovoljstvo funkcioniranjem sustava nadzora primjene Ustavnog zakona, te radom Središnjeg državnog ureda za upravu zbog propusta i neprovođenja nadzora na usklađivanjem lokalnih statuta s zakonskim odredbama.

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA

Gornjodravaska obala 81 / 31 000 OSIJEK / Croatia
Tel/fax: +385-31-284-320 , +385-31-284-321 , +385-31-284-323 / E-mail: lsc@os.htnet.hr

PROGRAM:

Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi – Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

Pravni status koordinacija vijeća nacionalnih manjina nije riješen. Njihov je položaj, način registriranja te financiranje potrebno sustavno riješiti. Postojeća mogućnost registriranja koordinacija sukladno Zakonu o udrugama neprimjerena je ulozi koordinacija koju predviđa Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina. Prijedlog je g.Orlovića da se financiranje rada koordinacija nacionalnih manjina konstituiranih na nacionalnoj razini osigura iz sredstava državnog proračuna.

Svoje je izlaganje g.Orlović završio preporukom da se pažljivo razmotri inicijativa za istovremeno održavanje narednih izbora za vijeća nacionalnih manjina i lokalnih izbora te, u tom smislu, produženje mandata članova vijeća i pojedinačnih predstavnika nacionalnih manjina do 2009.god. Ovo bi usklađivanje datuma održavanja izbora moglo utjecati na veću izlaznost potencijalnih birača, čime bi se vijećima dao još veći legitimitet. G.Orlović je ukazao i na nedostatak javnih rasprava po pitanju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, te provođenja Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u cjelini.

Rasprava je potvrdila potrebu za ulaganjem daljih napora usmjerenih ka boljem pozicioniranju i prepoznavanju institucije vijeća nacionalnih manjina na lokalnim razinama i u odnosu s lokalnim vlastima. Dosljedna provedba Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina te osiguravanje financijske i logističke potpore (prostor, tehnička opremljenost i sl.) za rad vijeća i dalje predstavljaju problem u određenim slučajevima. Jedinice lokalnih i područnih samouprava trebaju omogućiti sudjelovanje i uključiti vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u procese donošenja odluka sukladno obvezama iz Ustavnog zakona. Vijeća i predstavnici nacionalnih manjina trebaju biti prihvaćeni kao legitimni zastupnici manjinskih interesa na lokalnim razinama. Predstavnici vijeća nacionalnih manjina pozdravili su donošenje Pravilnika o naknadi troškova i nagradi za rad članovima vijeća i predstavnicima nacionalnih manjina. Nužno je osigurati preduvjete za primjenu odredbi Pravilnika i primjenjivati ga na razini svih jedinica samouprave u kojima djeluju vijeća i predstavnici nacionalnih manjina. Istaknuta je potreba za jačanjem i intenziviranjem suradnje između vijeća i Savjeta za nacionalne manjine. Naglašen je i problem ograničenog i nedovoljnog utjecaja vijeća na davanje mišljenja i prijedloga na programe lokalnih elektroničkih medija glede emisija o manjinama. Vijećima i predstavnicima nacionalnih manjina treba biti omogućeno predstavljanje svog djelovanja na lokalnim medijima.

Tema 2. Zastupljenost nacionalnih manjina u državnoj upravi i pravosuđu

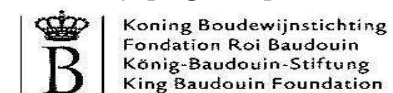
Uvodno izlaganje na temu ostvarivanja prava na zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosuđu održao je g.Ratko Gajica, član Kluba zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom Saboru i zamjenik predsjednika Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog Sabora.

G.Gajica je negativno ocijenio situaciju glede primjene članka 22.⁴ Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u praksi. Problem podzastupljenosti manjina u navedenim tijelima i dalje je prisutan, a postizanje napretka nedopustivo je sporo.

⁴ Članak 22. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

(1) U jedinici lokalne samouprave i jedinici područne (regionalne) samouprave (u daljnjem tekstu: jedinica samouprave) u kojoj se prema odredbama ovog Ustavnog zakona treba osigurati srazmjerna zastupljenost članova njenog predstavničkog tijela iz reda pripadnika nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost predstavnika nacionalne manjine u njenom izvršnom tijelu.

Provođenje programa podržava

PROGRAM:
Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi –
Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

Ustavnim zakonom regulirana afirmativna akcija u smislu zapošljavanja i osiguravanja zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave i pravosuđu, te tijelima jedinica samouprave u ovom je trenutku nužna mjera za punu integraciju i osiguravanje ravnopravnosti pripadnika nacionalnih manjina s pripadnicima većinskog naroda. Prema mišljenju G.Gajice potreba za afirmativnom akcijom, moguće je, neće više biti potrebna kada Republika Hrvatska postane uređeno građansko društvo i kada integracija nacionalnih manjina u hrvatsko društvo bude ostvarena u većoj mjeri. Tri su konteksta značajna za provedbu članka 22. Ustavnog zakona – zakonodavni, društveni i politički.

Ustavni zakon je zakon visokog ranga. Za njegovu punu provedbu potrebno je usvojiti dodatne provedbene propise te izvršiti usklađivanje postojećeg zakonodavstva s njegovim odredbama. Određeni pomaci na zakonodavnom planu su i učinjeni npr. usvajanjem zakona o državnim službenicima, sudovima, državnom odvjetništvu te izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi. G.Gajica smatra da se odredbe Ustavnog zakona mogu provoditi i bez usvajanja posebnih zakona pod uvjetom postojanja dobre volje, koje u praksi često nedostaje.

Manjine se nerijetko doživljavaju kao remetilački faktor, mediji o manjinama često govore u negativnom smislu, a međuetnička tolerancija je na nekim područjima na izuzetno niskoj razini. Nužno je poduzimati mjere za promjenu negativne društvene klime prema manjinama te raditi na senzibiliziranju javnosti.

Političke snage na svim razinama, od nacionalne do lokalnih, trebaju slati pozitivne poruke koje bi trebale doprinosti stvaranju bolje atmosfere za upošljavanje i osiguravanje zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u upravnim tijelima i pravosuđu.

Tijekom rasprave iskazano je i mišljenje o nefunkcioniranju pravne države glede ostvarivanja prava na prednost pri zapošljavanju manjina pod jednakim uvjetima u upravnim tijelima i pravosuđu, ali i ukazano na primjere diskriminacije manjina pri zapošljavanju. U odnosu na prethodno razdoblje nije uočen pomak po pitanju usvajanja Nacionalne strategija za borbu protiv svih oblika diskriminacije čija je izrada započela prije četiri godine. Predstavnik Središnjeg državnog ureda za upravu upoznao je sudionike konferencije s mjerama koje Ured poduzima u cilju osiguranja zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima uprave. Središnji je ured za upravu započeo rad na uspostavi registra državnih službenika temeljem kojeg bi se utvrdila stvarna zastupljenost manjina u tijelima uprave, ali i izrađivali planovi za prijam pripadnika manjina u službu.

---

(2) Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima državne uprave i pravosudnim tijelima sukladno odredbama posebnog zakona, vodeći računa o sudjelovanju pripadnika nacionalnih manjina u ukupnom stanovništvu na razini na kojoj je ustrojeno tijelo državne uprave ili pravosudno tijelo i stečenim pravima.

(3) Pripadnicima nacionalnih manjina osigurava se zastupljenost u tijelima uprave jedinica samouprave sukladno odredbama posebnog zakona kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava i sukladno stečenim pravima.

(4) U popunjavanju mjesta iz stavka 2. i 3. ovoga članka, prednost pod istim uvjetima imaju predstavnici nacionalnih manjina.

PROGRAM:
Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi –
Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

Tema 3. Kulturna i jezična prava nacionalnih manjina

Posljednja tematska cjelina na konferenciji bila je posvećena pitanjima ostvarivanja kulturnih i jezičnih prava manjina, a obuhvatila je pitanja vezana za obrazovanje nacionalnih manjina, ostvarivanje prava na službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, pristup manjina medijima te programe za manjine u elektroničkim medijima. Uvodnim izlaganjem sudionicima konferencije obratila se gđa. Zdenka Čuhnil, predsjednica Kluba zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskom Saboru.

Ostvarivanje kulturnih i jezičnih prava preduvjet je manjinske opstojnosti i sprječavanja asimilacije naglasila je na početku svog izlaganja gđa. Čuhnil.

Pravo na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika i pisma na razini jedinica lokalne samouprave krajnje je problematično u nekim slučajevima. Primjenom različitih zakonskih rješenja uvođenje službene ravnopravne dvojezičnosti moglo bi obuhvatiti između 128 i 130 jedinica samouprave. Dvojezičnost je danas uvedena u njih 61, od čega su 43 jedinice lokalne samouprave s talijanskim jezikom. Poseban problem po tom pitanju predstavlja nepriznavanje i nepoštivanje ranije stečenih prava nekih manjinskih zajednica, a što se jamči zakonom. Reguliranje i ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu manjinskog jezika temeljem stečenih prava prepuštena je dobroj volji lokalnih vlasti. U slučaju češke nacionalne manjine, od 9 jedinica lokalne samouprave na čijem je području pravo na dvojezičnost stečeno temeljem Uredbe o načinu i uvjetima upotrebe jezika i pisma narodnosti iz 1981.god., dvojezičnost je uvedena na području samo jedne općine i to temeljem zakonski određenog brojčanog praga. U preostalim 8 jedinica samouprave lokalne vlasti nisu usuglasile svoje statute sa zakonom i u svoje statute ugradile službenu dvojezičnost. Problem neusuglašavanja lokalnih statuta sa zakonom odnosi se, na pojedinim područjima, i na mađarsku, slovačku, ukrajinsku i srpsku manjinu. Središnji državni ured za upravu nije izvršio nadzor nad statutima tih jedinica samouprave u smislu njihove usklađenosti s zakonom. Nikakav sustav odgovornosti i sankcioniranja, po tom pitanju, nije uspostavljen.

Najveći napredak u provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina zabilježen je na području sustava manjinskog obrazovanja. Pripadnicima nacionalnih manjina omogućena su tri modela obrazovanja na manjinskom jeziku i pismu, a izbor pojedinog modela vrše manjine temeljem iskazanih interesa, potreba i mogućnosti. Preostali problemi u ovoj oblasti, u određenoj mjeri, odnose se na pitanja osiguravanja udžbenika, rasterećivanja učenika dodatnih obveza, te rješenja po pitanju nastavničkih kadrova.

Gđa. Čuhnil iskazala je nezadovoljstvo pristupom manjina medijima, te sadržajem i količinom programa za manjine i na manjinskim jezicima na elektroničkim medijima. Program za manjine na Hrvatskoj televiziji uglavnom se svodi na tjednu emisiju "Prizma", koja je mozaičkog tipa i bez uređenog koncepta. Na regionalnim postajama Hrvatske televizije nekada su se emitirale kronike na 6 manjinskih jezika, što danas više nije praksa. Sudjelovanje organizacija i institucija nacionalnih manjina u stvaranju programa za manjine na elektroničkim medijima u velikoj je mjeri ograničeno ili onemogućeno, a što se posebice odnosi na davanje mišljenja i prijedloga vijeća nacionalnih manjina na programe lokalnih radio i televizijskih postaja.

Tijekom rasprave istaknut je napredak po pitanju fizičke razdvojenosti učenika srpske i hrvatske nacionalnosti u nekim školama u istočnoj Slavoniji. Od početka školske 2006./2007. god. učenici srpske i

KOALICIJA ZA PROMOCIJU I ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA
Gornjodravska obala 81 / 31 000 OSIJEK / Croatia
Tel/fax: +385-31-284-320 , +385-31-284-321 , +385-31-284-323 / E-mail: lsc@os.htnet.hr

PROGRAM:
Prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi –
Nacionalna strategija za Hrvatsku

Program prava manjina u praksi u jugoistočnoj Europi 2004.-2006. je inicijativa King Baudouin fondacije u partnerstvu s fondacijom Charles Stewart Mott i Soros fondacijom

hrvatske nacionalnosti pohađaju nastavu u istim smjenama i u istim zgradama. Predstavnik srpske zajednice iz istočne Slavonije pozdravio je ovaj napredak, ali i naglasio da njime nije riješen problem onemogućavanja registriranja manjinskih škola na srpskom jeziku i ćiriličnom pismu. Ostvarivanje prava na registraciju manjinskih škola proizlazi iz zakona, a neprovođenje zakona u ovom slučaju predstavnik srpske zajednice smatra diskriminacijom. Postojana je potreba za ulaganjem napora za izgradnjom i jačanjem međuetničkih odnosa te izgradnjom povjerenja među nastavnicima i učenicima srpske i hrvatske nacionalnosti u školama u istočnoj Slavoniji. Nastavak rasprave uglavnom je bio usmjeren na iznošenje primjera i iskustava po pitanju ostvarivanja kulturnih i jezičnih prava pojedinih manjina iz različitih dijelova Hrvatske, te dopunjavanje već navedenog u uvodnom izlaganju.

Zaključak

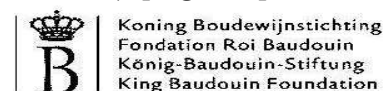
Uvodna izlaganja i rasprava na konferenciji ukazali su na određeni napredak u ostvarivanju prava iz Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina u 2006.god. Međutim, većina pitanja iz prethodnog razdoblja i dalje, u najvećoj mjeri, nisu riješena. Mjere koje su poduzimane tijekom 2006.god. ograničeno su se odrazile na stvarne promjene u praksi.

Potrebno je nastaviti javne rasprave o položaju nacionalnih manjina u hrvatskom društvu i o otvorenim pitanjima glede provedbe Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina. Nužno je pojačati napore u cilju senzibiliziranja, informiranja i educiranja široke javnosti i svih relevantnih dionika u društvu o položaju i ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina, ali i uspostaviti učinkovit sustav praćenja stanja i odgovornosti za neprovođenje zakonskih jamstava.

Izveštaj sastavio: Ljubomir Mikić

Siječanj 2007.god.

Provođenje programa podržava

Koning Boudewijnstichting
Fondation Roi Baudouin
König-Baudouin-Stiftung
King Baudouin Foundation